

Wprowadzenie

Przedstawiamy Państwu kolejny numer czasopisma „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna” będący pokłosiem konferencji „Wieś i Rolnictwo – razem czy osobno? Nowe funkcje wsi i rolnictwa – zintegrowane planowanie rozwoju”, która odbyła się w dniach 14–15 kwietnia 2021 r. na Wydziale Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej. Została zorganizowana przez Zakład Geografii Rolnictwa i Wsi przy współpracy Zespołu Zadaniowego ds. Obszarów Wiejskich KPZK PAN.

Na nr 55 składa się sześć artykułów. Pierwszy z nich, autorstwa Marcina Wójcika oraz Andrzeja Suliborskiego pt.: „Poznawcze i praktyczne dylematy w geograficznych badaniach funkcjonalnych wsi” odnosi się do współczesnych przemian strukturalnych i funkcjonalnych polskiej wsi. Autorzy odpowiadają na pytania: Jak zmienia się wieś? Jak można opisać zmianę wsi? Jak wartościować zmiany zachodzące na wsiach? Podkreślają, że problem naukowej interpretacji zmian dokonujących się na wsi dotyczy w dużej mierze sposobu opisu struktur i procesów funkcjonalnych, zarówno tych widocznych (obserwowalnych bezpośrednio), jak i tych ukrytych – związanych przede wszystkim ze stanami świadomości człowieka.

O zmienności funkcji w przestrzeni wiejskiej pisze Gabriela Czapiewska. Autorka zwraca uwagę, że funkcje obszarów wiejskich ewoluują, tworząc przestrzeń wielofunkcyjną. Celem artykułu jest przedstawienie zmian zachodzących w poszczególnych funkcjach obszarów wiejskich oraz ich rozwój. W oparciu o różnorodne kryteria przedstawiono klasyfikacje funkcji wsi i rolnictwa. Autorka podkreśla, że rozwijanie w przestrzeni wiejskiej funkcji innych niż rolnicza, pozwoli na utrzymanie żywotności wsi, zapewnienie odpowiedniego standardu życia jej mieszkańcom.

Artykuł pt. „Inteligentne rozwiązania technologiczne w działalności rolniczej” autorstwa Iwony Kiniorskiej, Patryka Bramberta oraz Wioletty Kamińskiej traktuje o znaczeniu nowoczesnych technologii stosowanych w wybranych formach działalności rolniczej na polskiej wsi. Przedstawiono przykłady gospodarstw prowadzących działalność w oparciu o warzywnictwo i sadownictwo. Autorzy twierdzą, że w rozwoju inteligentnej wsi nowoczesne technologie mają duże znaczenie, mogą podnieść jakość produkcji rolnej, lecz bez aktywnego włączenia czynnika ludzkiego i stabilnego systemu gospodarczego nie są efektywne.

Ważny problem występujący na obszarach wiejskich pogranicza poruszono w artykule „Depopulacja i zanikające wsie w strukturze obszarów wiejskich pogranicza polsko-czeskiego” autorstwa Krystiana Heffnera i Agnieszki Latochy. Autorzy podkreślają, że wyludnianie się jest jednym z głównych czynników zaklasyfikowania danego obszaru jako problemowego, co dotyczy również strefy pogranicza polsko-czeskiego. Ze względu na utrzymujące się długotrwałe niekorzystne warunki rozwoju cały obszar sudecki, a częściowo i przedsudecki oraz wschodnia część pogranicza z Republiką Czeską w województwie opolskim,

został zaklasyfikowany, w licznych praktycznych i naukowych opracowaniach, jako obszar problemowy, który wymaga specjalnej polityki gospodarczej. Ma ona aktywizować działania inwestycyjne, podtrzymywać lokalne rynki pracy oraz uzasadniać funkcjonowanie infrastruktury technicznej i społecznej. Przestrzennie-krajobrazowym wymiarem depopulacji jest zanik zabudowy, a w efekcie – części lub nawet całych jednostek osadniczych.

Artykuł zatytułowany „Strategie lokalnych grup działania jako podstawa tworzenia przyszłych strategii rozwoju ponadlokalnego gmin” został przygotowany przez Krystiana Kolińskiego i Annę Kołodziejczak. Zawiera on próbę odpowiedzi na pytanie, które z elementów strategii rozwoju gmin i lokalnych strategii rozwoju LGD mogą być implementowane w przyszłych strategiach rozwoju ponadlokalnego, a które należy zmienić. Autorzy podkreślają, że w przyszłości zintegrowane działania gmin mogą przynieść lepsze efekty rozwojowe. Kilku gminom zrzeszonym w związkach łatwiej będzie negocjować, znajdować partnerów i fundusze.

W ostatnim artykule „Funkcjonowanie Czarnkowsko-Trzcianeckiej Lokalnej Grupy Działania jako przykładu kreowania rozwoju lokalnego w województwie wielkopolskim” Paulina Luiza Wiza zwraca uwagę, że lokalne grupy działania są rodzajem partnerstwa terytorialnego, powstałego jako oddolna inicjatywa zrzeszająca przedstawicieli lokalnych organizacji z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego oraz mieszkańców działających na rzecz lokalnej społeczności. Zadaniem LGD jest m.in. pobudzanie zaangażowania społeczności lokalnej w rozwój regionu przy wykorzystaniu jego zasobów.

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim autorom artykułów prezentowanych w nr 55 czasopisma „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”. Dziękujemy za trud i czas poświęcony na przygotowanie artykułów naukowych. Chcemy zapewnić, że doceniamy Państwa zaangażowanie, i wierzymy, że artykuły przyczynią się do podniesienia stanu wiedzy na temat obszarów wiejskich.

Anna Kołodziejczak, Krystian Koliński